

Republika e Kosovës
Republika Kosovo-Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština - Assembly

ZAKON br. 04/L-022

O CIVILNOJ UPOTREBI EKSPLOZIVA

Skupština Republike Kosovo;

Na osnovnu člana 65 (1) Ustava Republike Kosovo,

Usvaja

ZAKON O CIVILNOJ UPOTREBI EKSPLOZIVA

POGLAVLJE I
OPŠTE ODREDBE

Član 1
Svrha

1. Sa ovim zakonom se definišu uslovi i kriterijume za proizvodnju, trgovinu, uvoz, izvoz, tranzit, prenos, skladištenje, korišćenje i uništavanje eksploziva ili vatrometa, kao i kriterijume za nadgledanje i primenu ovog zakona sa ciljem zaštite ljude, imovine i sredine.

2. Ovaj zakon važi za sve eksplozive za civilnu upotrebu ili vatrometa u Republici Kosovo i svaku aktivnost na koju se odnosi Evropski sporazum u vezi sa međunarodnim prevozom opasnih materija u drumskom saobraćaju (ADR), i druge međunarodne sporazume kao što su:

2.1. Međunarodni sporazum za prevoz opasnih materija železnicom (RID);

2.2. Međunarodna organizacija za civilnu aviosaobraćaj (ICAO);

2.3. Međunarodni Kod za pomorski prevoz opasnih materija (IMDG).

3. Ovaj zakon obuhvata dozvoljene eksplozive, amonijum nitrat i druge materije koje same po sebi nisu eksplozivni, kao što su oksidanti i goriva. Ali ovaj zakon ne obuhvata eksplozivne materije proizvedene kao deo proizvodnog procesa koje se nakon toga ponovo obrađuju kako bi se proizvele materije ili preparati koji nisu eksplozivna materija.

Član 2 Definicije

1. Izrazi korišćeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1.1. **Civilna upotreba eksploziva** - upotreba eksploziva od ovlašćenih lica od nadležnog organa koji takođe poseduju dozvolu za eksploziranje i dozvolu izdatu od NKRM-a ili Ministarstvo;

1.2. **Privredni eksploziv** - svaki eksploziv, detonator, i/ili druga hemijska ili eksplozivna sredstva koja se koriste, ili će biti korišćena, za aktivnosti miniranja vezi sa istraživanjem, rudarstvom ili kamenolomom, u skladu sa važećim zakonom o rudama i mineralima;

1.3. **Fitilj eksploziva** – sve vrste kapsula, upaljača i štapina, fitlj kao i pirotehnička sredstva koja se koriste tokom paljenja eksploziva, bez obzira na način aktiviranja pre miniranja;

1.4. **Barut** – eksploziv koji se pali putem sredstva termičkog prenosa;

1.5. **Proizvodi punjeni eksplozivom** – proizvodi koji sadrže ili su punjeni eksplozivom, na kojima se zasniva njihova efikasnost;

1.6. **Produkt pirotehnike** – svaki proizvod koji sadrži supstancu ili smesu supstanci dizajniranih za oslobađanje topline, svetla, zvuka, plina, dima ili njihova kombinacija stvara efekte putem hemijskih ekzotermičkih samo održivih reakcija za zabavu ili druge ciljeve koje se nazivaju vatromet;

1.7. **Eksplozivne supstance** - su čvrste ili tečne supstance ili njihova mešavina, spremne za hemijsku reakciju, koje ispuštaju gasove, temperaturu i pritisak i koje mogu da oštete životnu sredinu;

1.8. **ADR** - je Evropski sporazum u vezi sa međunarodnim prevozom opasnih materija u drumskom saobraćaju;

1.9. **RID** - je Međunarodni sporazum prevoz opasnih materija železnicom;

1.10. **ICAO** - Međunarodna organizacija za civili aviosaobraćaj;

1.11. **IMDG** - Podrazumeva međunarodni pomorski kod za prevoz opasnih materija;

1.12. **MVP** - Međunarodna Voena Prezentacija;

1.13. **Prodaja** - prodaja eksploziva i petardi od pravnog licencovanog lica za trgovinu i od pravnog i civilnog lica opremljenog dozvolom za prodaju petardi kategorije 2 i 3;

1.14. **Trgovanje** - je cirkulacija eksploziva na tržište od ovlašćenje lica;

1.15. **Proizvodnja** - je proizvodnja, prerada i izmena eksploziva;

1.16. **Dobavljač** - je ovlašćenje lica koje stavlja eksplozive na tržište;

1.17. **Upotreba eksploziva** - je direktno postupanje sa eksplozivom ili njegovo aktiviranje;

1.18. **Upotreba vatrometa** – je postupanje sa vatrometom;

1.19. **Postupanje** - je pakovanje, utovar, istovar, prenos i uništenje eksploziva;

1.20. **Skladištenje** - je stavljanje eksploziva ili vatrometa u objekte izrađene na način ili zatvorene prostore;

1.21. **Uvoz** - je donošenja eksploziva ili vatrometa na teritoriju Kosova;

1.22. **Izvoz** - je prevoza eksploziva ili vatrometa van teritorije Kosova;

1.23. **Tranzit** - je svaki prevoz eksploziva ili vatrometa kroz teritoriju Kosova;

1.24. **Transfer** - je svako fizičkog kretanje eksploziva ili vatrometa unutar teritorije Kosova;

1.25. **UN broj** - je identifikacioni broj i lestvica opasnosti opasnog materijala, lako zapaljivog i eksplozivog, nabrojanog u tabeli Evropskog sporazuma za međunarodni prevoz opasnih materija;

1.26. **Proizvodnja eksploziva ili vatrometa** - obuhvata proces proizvodnje eksploziva ili vatrometa; ponovne izrade ili prerade eksploziva; kasnija hemijska ili fizička priroda eksploziva i razdvajanje ili sređivanje eksploziva;

1.27. **Klasifikovanje opasnosti UN** – podrazumeva materije koje predstavljaju:

1.27.1. opasnost od masovne eksplozije; (podstav 1.1)

1.27.2 predstavlja opasnost od eksplozije, ali ne predstavlja opasnost od masovne eksplozije ; (podstav 1.2)

1.27.3. opasnost za izbijanje požara ili male eksplozije, predstavlja malu opasnost ili oboja , ali ne predstavlja opasnost od masovne eksplozije; (podstav 1.3)

1.27.4. opasnost ali ne značajna; (podstav 1.4)

1.27.5. Osetljive supstancije koje predstavljaju opasnost od masovne eksplozije; (podstav 1.5)

1.27.6. Osetljivi proizvodi koji ne predstavljaju opasnost od masovne eksplozije; (podstav 1.6)

1.28. **Pakovanje** - Podrazumeva svako zatvaranje ili fiksiranje i omotača koji ima za cilj da omogući manipulaciju, obezbedi njihov prevoz ali ne obuhvata:

1.28.1. svaki koverat, kutija ili naprava što formiraju deo jednog artikla;

1.28.2. bilo koja vrsta kolevke, kutije, kontejner za robu, kontejner aviona, kontejnera saugradenom paletom, avionsku paletu ili vozilo.

1.29. **Unutrašnje pakovanje i spoljašno pakovanje** - unutrašnje pakovanje što znači pakovanje koja direktno okružuje eksploziva osim kada pakovanje je sastavni deo materijala eksploziva i spoljašno pakovanje znači pakovanje koja direktno okružuje bilo kojeg materijala eksploziva i je jedino pakovanje.

1.30. **Municija** - je kompletan predmet raketa, zrno, mina, rušenje, prodavnica, punjen eksplozivom, pokretačem, pirotehnikom, pokretnim sastavom ili nuklearnim, biološkim ili hemijskim materijalom za korišćenje u smislu napada ili odbrane, ili obuke, ili u namene koje se ne tiču operacija, uključujući one delove sistema oružja koji sadrže eksplozive;

1.31. **Detonacija** - je reakcija koja se krećekroz eksplozivni materijal supersoničnom brzinom u reagujućem materijalu; rapidna konverzija eksploziva u gasnim proizvodima putem udara talasa prolazeći kroz eksploziv; egzotermički talas koji usledi, i takođe održava, supersonični prednji udar u eksplozivu; reakcija rastavljanja u kojoj se zona hemijske reakcije prenosi kroz početnog posrednika supersoničnom brzinom iza prednjeg udara;

1.32. **Eksploziv** – podrazumeva eksplozivi za civilnu upotrebu; pokretačko značenje eksploziva; Kresivo, proizvodi punjeni eksplozivom; pirotehničke supstance; i Sirovi materijal sa eksplozivnim karakterom;

1.33. **ANFO** - je eksplozivna vrsta dobijena mešavinom amonijuma nitrata i nafte;

1.34. **Nitrometan** je jedno od nadelotvornijih goriva koje se koristi u ovakvoj vrsti eksploziva ANFO. Eksplozivse najviše koristi u rudarstvu, kamenolomima, rudnicima metala i niskogradnji: on takođe ima namenu u improvizovanim eksplozivnim napravama, gde je takođe poznat kao gnojna bomba;

1.34. **Amonijum nitrat** - je hemikalija koja ima tačku topljenja od 170 stepeni Celzijusovih i razlaže se pre 210 stepeni Celzijusovih, i u slučaju ovog zakona je kategorisan kao eksploziv kategorije 1 opasnosti prema klasifikaciji UN-a;

1.35. **Inert** - municija koja ne sadrži eksplozive, pirotehničke, suzavac, radioaktivne, hemikalije, biološke ili drugih toksičnih komponenti ili supstance;

1.36. **NKE** - neto količina eksploziva takodje poznat kao neto eksplozivna sadržaja ili neto eksplozivne mase isporuka ili specijalna municija;

1.37. **SOP** - Standardne Operativne Procedure;

1.38. **CE Oznaka** - CE oznaka je obavezna skladu trag na mnoge proizvode plasira na jedinstveno tržište Evropskog Ekonomskog prostora - EEP;

1.39. **Ministarstvo** - Ministarstvo unutrašnjih poslova;

1.40. **NKRM** - Nezavisna komisija za rude i minerale;

1.41. **Licenca** – ovlašćenje izdato pravnom licu od nadležnog organa, kojim se nosioc ovlasti da se angažira u posebnu vrstu biznisa ili druge aktivnosti u skladu sa definisanim uslovima izdata od nadležnih organa, pravno lice kojim se nosioc iste ovlasti da se angažira na posebnu vrstu biznisa ili u drugim aktivnostima u skladu sa uslovima definisanim licencijom na osnovu ovog zakona.

1.42. **Dozvola** - ovlašćenje izdato od nadležnog pravnog organa za obavljanje specifične operacionalne delatnosti prema ovom zakonu.

POGLAVLJE II ORGANI

Član 3 Nadležnost i odgovornosti

1. Ministarstvo izdaje dozvole za: proizvodnju, uvoz, izvoz, tranzit, trgovinu, korišćenje, skladiranje uništenje, prodaju i prenos, i vodi upravne postupke za utvrđivanje lokacija za utovar, istovar i uništenje eksploziva i vatrometa van zgrada pravnih lica.

2. Ministarstvo izdaje dozvole za uvoz, izvoz, tranzit, prenos, upotreba i unistenje eksploziva i vatrometa.

3. Ministarstvo izdaje dozvole za maloprodajne dućane za prodaju petardi.
4. Ministarstvo je odgovorno za:
 - 4.1. davanje uputstava i saglasnosti za korišćenje eksploziva i vatrometa;
 - 4.2. održavanje ažuriranog spiska eksploziva i vatrometa;
 - 4.3. vođenje upravnih i izdavanje dozvola za proizvodnju eksploziva i vatrometa, uvoz, izvoz, tranzit, trgovinu, skladiranje, unistenje i korišćenje;
 - 4.4. saradnju na pripremi profesionalnog znanja i standardnih sposobnosti osoblja, od kojih se zahteva da budu profesionalno kvalifikovani prema ovom zakonu;
 - 4.5. čuvanje evidencije o eksplozivima i vatrometa i nuđenje istih nadležnim organima;
 - 4.6. prikupljanje, elaboracija, očuvanje, nuđenje i korišćenje podataka u skladu sa ovim zakonom;
 - 4.7. saradnju sa organima i međunarodnim organizacijama u aktivnostima koje se tiču eksploziva;
 - 4.8. traženje informacija u vezi sa kršenjem ovog zakona od strane nadzornih organa;
 - 4.9. zabranu proizvodnje, uvoza, izvoza, tranzita, trgovine, skladiranje, unistenje i korišćenja eksploziva ili vatrometa u suprotnosti sa ovim zakonom.
5. Ministarstvo će utvrditi državnu listu, sa eksplozivima i vatrometima dozvoljenih i zabranjenih pod zakonskim aktom.
6. Ministarstvo je odgovorno da obezbedi da zadnji korisnik raspolaže sa sertifikatom.
7. Ministarstvo će saradivati sa NKRM-om za izdavanje dozvola eksplozija.
8. Ministarstvo će formirati zajednički inspekcijski tim u slučaju istrage incidenata sa rudarskim inspektorom NKRM-a i Policijom Kosova.
9. Ministarstvo je odgovorno za potvrđivanje saglasnosti proizvoda o značenim sa CE-om u toku vremena uvoza.
10. Ministarstvo će podzakonskim aktom utvrditi izuzeće od nacionalnog spiska eksploziva u svrhu laboratorijskih analiza, testiranja, demonstracije, eksperimenta, pozorišnih predstava, farmaceutskih proizvoda i punjenje municije za lako naoružanje kao što je opisano u zakonu o oružju.

Član 4

Opšti inspekcijski organ

1. Inspekciju sprovođenja ovog zakona vrše inspektori odgovornog odeljenja ministarstva.
2. Inspektor iz stava 1. ovog člana ima ovlašćenje da:
 - 2.1. traži dokumentaciju;
 - 2.2. ulazi i kontrolise prostorije;
 - 2.3. izdaje obaveštenja za popravljanje;
 - 2.4. upozorava;
 - 2.5. obavesti policiju;
 - 2.6. utvrdi vremenski rok za eliminisanje nepravilnosti i da privremeno zaustavi proizvodnju, trgovinu, utovar, istovar i korišćenje eksploziva ili vatrometa;
 - 2.7. predloži da nadležno teloponištidozvolu za proizvodnju i trgovinu;
 - 2.8. traži pisano objašnjenje u vezi sa predmetom inspekcije od inspekcije od odgovornih lica i drugih lica;
 - 2.9. odnese krivičnu optužbu pred nadležnim organima za manji prestup ili za krivični prestup;
 - 2.10. učestvuje u istrazi incidenta.
3. Sadržaj i način ispita za dodelu sertifikata inspektorima će utvrditi Ministarstvo u podzakonskom aktu.

Član 5

Ovlašćenja inspektora

1. Ovlašćenja inspektora su:
 - 1.1. da ulazi i kontroliše prostorije;
 - 1.2. ulazak i bez saglasnosti korisnika;
 - 1.3. primena upozorenja i izdavanje upozorenja;
 - 1.4. imanje pristupa konfiskovanim artiklima;
 - 1.5. da traži ime i adresu;

- 1.6. da traži prisustvo osoba pred inspektorom da odgovore na pitanja;
- 1.7. da traži davanje dokaza;
- 1.8. davanje uputstava o prestupu;
- 1.9. davanje uputstava u opasnim situacijama;
- 1.10. sprečavanje povrede i oštećenja preduzimanjem direktnih mera;
- 1.11. ispitivanje dokumentacije u vezi sa eksplozivima ili vatrometa, da ulazi, kontroliše i ispituje zgrade, radna mesta u kojima se eksploziv ili vatromet proizvodi, skladišti, stavlja u promet, prenosi, koristi i uništava;
- 1.12. da naredi popravljavanje nepravilnosti;
- 1.13. da ispita dokumenta koja dokazuju profesionalne kvalifikacije osoblja;
- 1.14. da privremeno prekine aktivnosti u vezi sa proizvodnjom, trgovinom, skladištenjem i upotrebom eksploziva ili vatrometa, ukoliko se ne ispune uslovi propisani ovim zakonom;
- 1.15. da prekine proizvodnju, trgovinu, skladištenje i upotrebu eksploziva ili vatrometa ukoliko su uočene nepravilnosti u bezbednosnim merama;
- 1.16. da prekine upotrebu eksploziva ili vatrometa ukoliko se ne ispune kriterijumi propisani ovim zakonom;
- 1.17. da prekine korišćenje skladišnih prostora koji ne ispunjavaju uslove za skladištenje eksploziva ili vatrometa;
- 1.18. da prekine proizvodnju i trgovinu eksplozivima ili vatrometa ukoliko se koristi neodgovarajuće pakovanje;
- 1.19. da prekine korišćenje za skladištenje i zgrade za utovar i istovar ukoliko se ne ispune kriterijumi propisani ovim zakonom;
- 1.20. da naloži druge neophodne mere za zaštitu ljudi, imovine i životne sredine.

2. Pored ovlašćenja iz stava 1. ovog člana inspektor ima sledeća ovlašćenja:

- 2.1. da ispita, testira, meri, fotografiše ili snimi sve u vezi sa eksplozivom ili vatrometa koji se nalazi na lokaciji ili;
- 2.2. da uzima uzorke na lokaciji;

- 2.3. skloni eksploziv ili sastojak eksploziva ili vatrometa za ispitivanje ili testiranje;
 - 2.4. da iskopira dokument;
 - 2.5. da do lokacije ili unutar lokacije odvede svaku osobu, opremu i materijale ukoliko inspektor smatra da su neophodni za vršenje svoji ovlašćenja iz ovog dela.
3. Ovlašćenja inspektora mogu biti ograničena:
- 3.1. prema uslovima konkretnog imenovanja;
 - 3.2. pisanim obaveštenjem od strane Ministarstva inspektoratu;
 - 3.3. pisanim obaveštenjem koje će inspektoratu dati glavni inspektor.
4. Podnese žalbu na meru iz ovog člana ukoliko ovaj zakon ne prekida njeno izvršenje.
5. Za korišćenje, uništenje, i skladištenje eksploziva ispod površine zemlje, inspekciju treba da vrši inspektor za rudarstvo i minerali na osnovu ovlašćenja iz zakona o rudarstvu i minerali.

Član 6

Imenovanje inspektora

1. Ministarstvo imenuje za inspektore osobe koje imaju odgovarajuće kvalifikacije koje se smatraju neophodnim za sprovođenje bitnih statutornih odredaba u svojoj oblasti odgovornosti i koje su položile ispit za inspektora.
2. Svako imenovanje osobe za inspektor prema stavu 1. ovog člana vrši se odlukom koja određuje prenos ovlašćenja kod inspektora prema određenim odredbama koja se obavljaju od imenovane osobe.
3. Imenovanom inspektoratu će biti izdat oficialni bedž identifikacije.
4. Procedura za imenovanje inspektora će biti bliže opisana u podzakonskim aktima Ministarstva.

Član 7

Nadgledanje Policije Kosova

1. Policija Kosova vrši nadgledanje valjanosti dokumentacije koja se tiče trgovine, uvoza, izvoza, tranzita, prenosa, skladištenja i upotrebe eksploziva ili vatrometa tokom transporta i na graničnim prelazima.

2. Policija Kosova prati svaki import, eksport, tranzit ili prenos eksploziva ili vatrometa od početne do krajnje destinacije u bliskoj saradnji sa Inspektoratom za eksplozive.
3. Procedure zahteva i pratnje eksploziva ili vatrometa kao i njihovo izvršenje, zajedno sa troškovima pracenja bice regulisani sa podzakonskim aktima Ministarstva.

POGLAVLJE III OVLAŠĆENI SUBJEKTI

Član 8 Opšti kriterijumi

1. Samo ovlašćena i kvalifikovana lica mogu da upotrebu i skladiraju eksploziva ili vatrometa za licencovana pravna lica.
2. Ovlascena osoba iz stava 1. ovog clana, treba da ispunjava sledeće kriterijume:
 - 2.1. da ima najmanje dvadeset i jednu (21) godinu;
 - 2.2. da je psihički fizički sposoban;
 - 2.3. relevantno iskustvo i stručnost;
 - 2.4. da nije krivično gonjen;
 - 2.5. da nije evidentiran kao korisnik narkotika i psihotropskih supstanci;
 - 2.6. da je profesionalno kvalifikovan.
3. Ministarstvo u saradnji sa Ministarstvom zdravlja izdaje podzakonski akt gde određuje uslove u kriterijume za potvrđivanje psiho fičke sposobnosti i procedure za izdavanje sertifikata.
4. Ministarstvo izdace dva vida sertifikata za kvalifikaciju na zahtev podnosioca.
 - 4.1. sertifikat za kvalifikaciju je sertifikat koji potvrđuje držalca dozvole da je osoba kvalifikovana za:
 - 4.1.1 da prevozi eksplozive ili vatromete;
 - 4.1.2. da skladirira ili drži eksplozive ili vatrometa.
5. Ministarstvo će izdavati sertifikat za kvalifikaciju aplikanta ako:

5.1. ima važeći ugovor;

5.2. aplikant ispunjava uslove iz stava 2 ovog clana;

5.3. je poslovna korporacija u kojoj odgovorno lice, sekretar korporacije ili drugi partner u poslovnom subjektu nije zabranjeno lice, što podrazumeva da lice koje je zakonsko ovlašćeno da raspolaže ili upotrebljava eksploziv ili vatromet.

Član 9 **Dužnosti ovlašćenih lica**

1. Ovlašćena lica, unutar svojih nadležnosti i propisanih odgovornosti obezbeđuju proizvodnju, trgovinu, upotrebu, rukovanje, skladištenje i bezbedno uništavanje eksploziva ili vatrometa u skladu sa ovim zakonom .

2. Trgovina i upotreba eksploziva ili vatrometa su dozvoljeni samo stručno kvalifikovanim licima. Kvalifikacija se potvrđuje uverenjem o kvalifikaciji.

3. Ovlašćena lica moraju priložiti informaciju ili dokument da dokažu svoj identitet i zahteva se od njih da prikažu adekvatno znanje o bezbednosnim praksama za korišćenje i rukovanje eksplozivom ili vatrometa.

4. Obrazovanje, kriterijumi za stručnu kvalifikaciju i programe stručnih obuka i stručna certifikacija se propisuju pod zakonskim aktima od strane ministarstva.

POGLAVLJE IV **DOZVOLJENI I ZABRANJENI ARTIKLI**

Član 10 **Dozvoljeni i zabranjeni Eksplozivi ili Vatrometa**

1. Eksplozivni materijali u smislu ovog zakona su:

1.1. privredni eksplozivi;

1.2. sredstva za pokretanje eksploziva;

1.3. barut;

1.4. proizvodi punjeni eksplozivom;

1.5. pirotehničke supstance;

1.6. sirov materijal sa eksplozivnim karakterom.

2. Eksplozivi će biti dozvoljeni nakon procene za utvrđivanje da li obuhvaćena, ili nije, u kategoriji 1 UN šeme za klasifikaciju za prevoz opasnih materijala, i dodeljen serijski broj Ujedinjenih nacija, kod opasnosti i grupa kojoj pripada.

3. Odgovorni Departamenat Ministarstva će proglasiti eksploziv kao dozvoljen eksploziv za ovaj zakon.

4. Ukoliko se sastav ili kvalitet dozvoljenog eksploziva promene, eksploziv prestaje da bude dozvoljeni eksploziv.

5. Odgovorni Departamenat Ministarstva će utvrditi nacionalni spisak dozvoljenih eksploziva i njihove kategorizacije.

6. Odgovorni Departamenat Ministarstva će utvrditi odvojeni spisak dozvoljenih petardi i njihove kategorizacije.

7. Prema stavu 6 ovog člana neće biti dozvoljena pirotehnička sredstva koja sadrže sumpor, fosfor pomešan sa hrolatom potasiuma, drugim hloratima ili bilo kakvu sličnu mešavinu kojom se neće dozvoljavati.

8. Kako bi se zahtevala dozvola eksploziva ili petardi koji nisu na nacionalnom spisku eksploziva i petardi, podnosilac će podneti zahtev Ministarstvu koji će sadržati:

9. Zahtev iz stava 8 ovog člana treba da bude u skladu sa predviđenim kriterijama prema članu 13 stava 2 i 3 ovog zakona kao u sledeće:

9.1. NKE - neto količina eksploziva jednog proizvoda;

9.2. kategoriju opasnosti UN;

9.3. sastav eksploziva ili vatrometa;

9.4. osobine eksploziva ili vatrometa.

10. Dalje objašnjenje UN-ovih grupa opasnosti i kompatibilnosti biće dato u sekundarnom zakonodavstvu iz Ministarstva.

Član 11 **Izuzeća**

1. Izuzeća od ovog zakona koji se odnose na:

1.1. dozvoljene aktivnosti sa eksplozivima i sprovedenih od BSK, PK, carinske službe i ovlašćenih NVO za kažnjavanje prema zakonu;

- 1.2. bilo kakvo eksplozivno nuklearno i biolosko sredstvo;
 - 1.3. eksploziv za inflatore vazdusnog jastuka.
2. Proizvodnja eksploziva u svrhu laboratorijske analize, testiranja, prikazivanja ili eksperimenata ali ne za praktičnu upotrebu ili prodaju gde ukupna količina eksploziva koji se proizvodi u svako doba ne prelazi sto (100) grama.
 3. u saglasnost sa stavom 1. ovog clana nista ne treba da se shvati kao odobrenje kupovine ili držanja eksploziva za koje je potreban sertifikat o eksplozivu u skladu sa ovim zakonom.
 4. Proizvodnja ili neproizvodnja municije za lako naoružanje, ili priprema patrona za korišćenje za vatreno oružje koje će se koristiti u rekonstrukciji istorijskih događaja (ili možda proslavi istorijskih događaja), gde ukupna količina upaljača i potisne sile koja se koristi u bilo koje doba ne prelazi dva (2) kilograma, i, u te namene, količina potisne sile uključuje potisnu silu skinutu sa patrona.
 5. Priprema, sklapanje i spajanje petardi izloženih na mestu predviđenom za upotrebu petardi u količinama ne većim od deset (10) kilograma u dato vreme, na mestu za koje lice ima dozvolu ili registriju za skladišenje eksploziva, u cilju pravljenja eksploziva za izlaganje od strane te osobe.
 6. Priprema, sklapanje ili spajanje eksploziva pripremljenih za korišćenje za specijalne efekte u pozorištu, na televiziji ili bioskopima.
 7. Ponovno proizvodnja eksploziva za formiranje farmaceutskog proizvoda koji sam po sebi nije eksploziv.
 8. Dozvola za koriscenje eksploziva propisane ovim zakonom izdaje Ministarstvo ne ukljcuje eksplozije dozvolu za upotrebu u rudnicima i kamenolomima, u skladu sa Zakonom o rudnicima i mineralima.

Član 12 **Amonijum nitrat**

1. Rizik od požara i eksplozije se uveliko povećava ukoliko se amonijum nitrat meša sa zapaljivim ili nekompatibilnim materijalima, kao što su metali u prahu, alkalni metali, urea, soli hroma ili kopera, organski ili karbonski materijali, sumpor, nitriti, alkali, kiseline, hlorati i smanjeni agensi.
2. Ministarstvo će pripremiti smernice za skladišenje amonijum nitrata i drugih tipova đubriva koja sadrže nitrogen.
3. Ministarstvo sa podzakonskim aktom određuje minimum opasnosti od eksplozije koji takođe može da smanjuje rizike koja se vezuju sa oksidiranjem i otpuštanjem toksičnog gasa u vatru.

4. Dubriva koja sadrže 28% nitrogena normalno ne predstavlja opasnost od eksplozije i stoga, da se identifikuje tražena predostrožnost, đubriva koja u osnovi imaju nitrat mogu da se podele u dve grupe:

4.1. đubriva koja sadrže više od 28% nitrogena. Većina ovih đubriva su vrsta nemešanog amonijum nitrata, iako obuhvataju mali broj mešanih đubriva;

4.2. đubriva koja sadrže 28% ili manje nitrogena. Mešana đubriva čine veći deo ove grupe. Nemešane vrste nitrogena su obično mešavina amonijum nitrata sa krečnjakom ili sličnim neaktivnim materijalom.

POGLAVLJE V PLASIRANJE NA KOSOVSKO TRŽIŠTE

Član 13 Opšti uslovi

1. Odgovorna osoba pravnog lica treba da snabdeva sa eksplozivom i vatrometom drugo lice sa ciljem raspodelu i upotrebu i izvoz , osim u cilju ponovnog izvoza, van Republike, u slučaju da:

1.1. eksplozivi ili vatromet zadovoljavaju osnovne bezbednosne uslove koji važe za one eksplozive ili vatromet saglasne sa ovim zakonom;

1.2. eksploziv ili vatromet moraju biti u skladu sa državnim listom;

1.3. oznaka CE treba da bude zalepljena na eksploziv ili vatromet u skladu sa relevantnim propisima;

1.4. pored oznake CE paket eksploziva ili vatromet obuhvata sledeće oznake:

1.4.1. klasifikaciju UN za opasnost;

1.4.2. naziv i adresu proizvođača;

1.4.3. državu proizvodnje ;

1.4.4. godinu proizvodnje;

1.4.5. naziv i vrstu proizvoda.

1.5. Pored oznake CE petarde moraju imati etiketu sa sledećim oznakama:

- 1.5.1. naziv i adresu proizvođača;
- 1.5.2. državu proizvodnje;
- 1.5.3. godinu proizvodnje;
- 1.5.4. naziv i vrstu artikla;
- 1.5.5. minimalnu starost lica kojima se odobrava kupovanje
- 1.5.6. minimalnu bezbednu udaljenost;
- 1.5.7. bezbednosni savet, ukoliko postoji.

1.6. Uputstva na eksplozivu ili vatromet treba biti napisana na službenim jezika u Republici Kosovo.

2. Eksploziv ili vatromet može da se stavi u promet i da se koristi, nakon što proizvođač ili dobavljač dobiju dozvolu unapred i sa uputstvom za upotrebu i bezbedno uništenje, od strane Ministarstva.

3. Proizvođač ili snabdevač mora da nadležnom organu dostavlja deklaraciju o usklađenosti proizvoda sa direktivom EU, za plasiranje eksploziva i vatrometa na tržište.

4. Ministarstvo će u podzakonskom aktu opisati postupke i forme za plasman eksploziva ili petarda na tržište, kao i uslove za oznake CE i obeležavanje paketa.

POGLAVLJE VI PRODAJA EKSPLOZIVA

Član 14 Prodaja dozvoljenih eksploziva

1. Tokom prodaje dozvoljen eksploziva važiće svi zahtevi za prenos i dozvole u skladu sa ovim zakonom.

2. Pravni subjekt sa dozvolom sme da prodaje eksploziv ako je držalac dozvole ili licence za stavljanje u promet eksploziva.

3. Ministarstvo može uzeti uzorke eksploziva na tržištu u određenim i neodređenim vremenskim periodima radi ispitivanja za utvrđivanje njihove usklađenosti.

4. Ministarstvo može uzeti uzorke eksploziva za procenu njihove usklađenosti sa propisanim tehničkim kriterijumima.

5. U slučaju da dalje korišćenje eksploziva predstavlja rizik po život ljudi ili po životnu sredinu, Ministarstvo može privremeno zabraniti prodaj eksplozivima dok se ne uradi procena usklađenosti.
6. Ukoliko uzorci nisu u skladu sa propisanim tehničkim kriterijumima Ministarstvo treba zabraniti prodaj takvim eksplozivom.
7. Proizvođač ili dobavljač treba plaćati troškove ispitivanja.
8. Dokumenta i strana obeležja o usklađenosti važe i na Republike Kosova, nakon provere od inspektorata za eksploziv od Ministarstva na osnovu tehnickih kriterijuma Kosova za eksploziv. Inspektorat za eksploziv tokom ovog procesa ako je potrebno može da ima podršku od kriminalističke laboratorije od Kosovske Policije.
9. Ministarstvo sa pod zakonskim aktom utvrđuje tehničke kriterijume za eksplozive i procedure za procenu usklađenosti date u stavovima 4 do 8 ovog člana, kao i procedure i kriterijume za predaju inostranih dokumenata o usklađenosti.

Član 15

Prodaja petardi

1. Petarde prodaju samo ovlašćena i licencirana lica za malo prodaju petardi.
2. Petarde kategorišu od proizvođača prema njihovoj vrsti upotrebe, ili njihovoj nameni, ili nivou opasnosti, uključujući njihov nivo buke kao sledece:
 - 2.1. petarde kategorija 1. koje predstavljaju veoma nisku opasnost i zanemarivi nivo buke i koje imaju za cilj da budu korišćene u ograničenim prostorima, uključujući petarde koje imaju za cilj da se koriste u stambenim objektima;
 - 2.2. petarde kategorija 2. koje predstavljaju nizak nivo opasnosti i buke, a koje imaju za cilj da se koriste van u ograničenim prostorima;
 - 2.3. petarde kategorija 3. koje predstavljaju srednju opasnost, koje imaju za cilj da se koriste u velikim otvorenim prostorima i čiji nivo buke nije štetan za ljudsko zdravlje;
 - 2.4. petarde kategorija 4. koje predstavljaju visoku opasnost, koje imaju za cilj da se koriste samo od strane osoba koje imaju stručno znanje poznate kao petarde za strulno korišćenje i čiji nivo buke nije štetan za ljudsko zdravlje.
3. Pozorišna pirotehnička sredstva kao što sledeći:
 - 3.1. pirotehnička sredstva za korišćenje na bini sa niskom opasnošću kategorija T1;

3.2. pirotehnička sredstva za korišćenje na bini samo od strane osoba sa stručnim znanje kategorija T2 .

4. Ostala pirotehnička sredstva kao što sledeći:

4.1. pirotehnička sredstva osim petardi i pozorišnih pirotehničkih sredstava koja predstavljaju nisku opasnost kategorija P1;

4.2. pirotehnička sredstva osim petardi i pozorišnih pirotehničkih sredstava koja imaju za cilj da budu korišćena od strane osoba sa stručnim znanjem kategorija P2.

5. Petarde se proizvode u različitim vrstama ali uglavnom pripadaju jednoj od sledećih vrsta:

5.1. F1 Torta je petarda napravljena od kartonskih tuba spojena lepkom. Svaka tuba obično sadrži jedno punjenje, i sve su povezane unutrašnjim upaljačem. Kada se torta upali, upaljač gori od tube do tube, paleći svaku petardu. Stoga će torta od 16 punjenja ima 16 drugih cevova. Torte su napravljene za postavljanje na zemlju. One ostaju na zemlji ali je svaka eksplozija izlazi van tube i u vazduh iznad.

5.2. F2 Sveća je tradicionalno ime za petardu koja se koristi vekovima. U najprostijem obliku, to je samo cev od kartona sa zrnom smešten unutra. Upaljač je povezan sa tubom i pali podizajuće punjenje, izbacujući zrno iz otvorenog vrha u vazduh, gde onda eksplodira stvarajući efekat. Samo sveće ostaje na zemlji.

5.3. F3 Raketa se sastoji od tri glavna dela. Glava, obično napravljena od kartona ili plastike, sadrži efekat u sebi. Ona se ugrađuje na vrh cilindričnog „motora“ koji potpaljuje upaljač. Motor sadrži pokretač na čvrsto gorivo i može da pokrene raketu brzinom od nekoliko stotina kilometara na sat u nekim slučajevima. Kada motor sagori onda eksplodira obrnuto punjenje u glavi, paleći teret. Ove komponente su postavljene na dugačak štap obično napravljen od drveta ili klin. Stik se zabija u tubu za lansiranje koaj je obično deo plastične cevi ili cevne spojnice.

5.4. F4 Fontane imaju oblik vulkana . Sve fontane stvaraju red varnica od površine zemlje i osim dela prskajućih verzija, tihe su tokom funkcionisanja, i oslobadjaju zvuk „roar“.

5.5. F5 Mina je najmoćnija petarda koja može da se kupi jer ceo sadržaj eksplodira odjednom. Dok sadržaj torte, sveće ili drugih petardi pucaju „deo po deo“, kod mine je ceo deo slabo pakovan u jednu kartonsku tubu. U minu kolicina u rupu je pakovana slobodno u jedan cev od hartije . Upaljač pali ovo i to eksplodiranje pogadja van dela od tube u vazduh i javlja se od površine zemlje.

5.6. F6 Točak je disk od kartona ili plastike sa jednim brojem udara sličnih raketi ili fontani ugrađen oko kruga. Svaka sagoreva i spusta varnice udara, okrećući točak. Brzo pokretanje više točkova povećava efekat.

5.7. F7 Sib (kutija sa jednim paljenjem) je u osnovi samo velika torta ali sa većim spektrom efekata. Vanjske tube u nekim delovima takođe imaju blagi ugao, tako da kutija pokriva takođe levu i desnu stranu u oblasti izlaganja.

5.8. F8 ostale petarde obuhvataju prskalice, upaljače, koplja, vodopade i golube.

5.9. Slabi eksplozivi su mešavine gde se stopa razrađivanja nastavlja kroz materijal najmanje brzinom zvuka.

5.10. Barut, takođe poznat kao crni prah, je mešavina sumpora, ćumura i kalijum nitrata. Barut sagoreva brzo, proizvodi jačinu vrućih masa i gasova koji mogu da se koristi kao pokretačka sila za vatreno oružje i kao pirotehnički sastav petardi. Barut za korišćenje za vatreno oružje će biti izuzet iz ovog zakona i biće regulisan prema zakonu o oružju.

6. Petarde kategorije 1, 2 i 3. od stav 2 ovog člana može da se prodavati licama sledeće starosti:

6.1. kategorija 1: dvanaest (12) godina;

6.2. kategorija 2: šesnaest (16) godina;

6.3. kategorija 3: osamnaest (18) godina;

6.4. kategorije T1 i P1: osamnaest (18) godina.

7. Petarde kategorije 4. prema stavu 2. ovog člana od kategorije T2 i prema stavu 3 i P2 stav 4. ovog člana mogu da se prodaju samo od ovlašćeni i licencirani lica.

8. Dobavljači petardi moraju čuvati evidenciju o svakoj transakciji većoj od pedeset (50) kilograma najmanje tri (3) godine.

POGLAVLJE VII BEZBEDNOSNE MERE

Član 16 Opšti uslovi

1. U skladu sa odredbama ovog zakona, potrebno je da se tokom korišćenja eksploziva ili vatrometa primenjuju sve mere za zaštitu ljudskog zdravlja i života, imovine i životne sredine.

2. Držalac dozvole koji je uključen u aktivnost proizvodnje, trgovine, upotrebe, skladištenja i uništavanja eksploziva ili vatrometa treba da garantuje bezbednost lica i imovine i treba da preduzme sve mere utvrđene u skladu sa članom 28 ovog zakona.
3. Mere iz stava 2 ovog člana su definisane u srodnoj dokumentaciji predviđenoj u članu 40 ovog zakona.
4. Držalac dozvole priprema plan za vanredne situacije sa merama u slučaju nesreća ili drugih vanrednih situacija, kao što su: eksplozija, požar ili prekršaj
5. Planovi će sadržati sve relevantne informacije kontakta za agencije hitne intervencije.
6. Držalac dozvole da obavesti sve osobe uključene u bilo kakvu aktivnost sa eksplozivima o bezbednosnim merama predatim u svojim opštim dokumentima, i u svom planu mera, i da obezbedi da prođubuku o delovanju u slučaju nesreća i drugih vanrednih situacija.
7. Obuka mora uslediti svakih šest meseci za sve zaposlene ili lica koji su uključeni u rad za eksplozivom.
8. Zgrade planirane za proizvodnju, trgovinu i skladištenje eksploziva treba da budu fizički i tehnički bezbedne i da su smeštene van naselja sa izuzetkom ovlašćenih skladišta za maloprodajne objekte za prodaju petardi. Kriterijumi za postavljanje objekata treba da bude definisan i dostavljen Ministarstvu za odobrenje da bi osigurali odgovarajuće postavljanje za skladište eksploziva.
9. Svaki držalac dozvole uključen u aktivnosti upotrebe eksploziva na bilo koji način, organizuje i nadgleda sprovođenje mera i uslova propisanih zakonom.
10. Svaki držalac dozvole uključen u aktivnosti proizvodnje, trgovine i upotrebe eksploziva obavezan je da odmah obavesti najbližu policijsku stanicu o vrsti i količini izgubljenog ili ukradenog eksploziva.
11. Svaki držalac dozvole koji proizvodi ili skladišti eksplozive mora preduzeti neophodne mere predostrožnosti i da koristi zahtevanu pažnju da izbegne ugrožavanje bezbednosti, zdravlja ili imovine lica.
12. Svaki držalac licence koji skladišti eksploziv na jednom lokaciju mora da osigura da se održi propisana udaljenost za odvajanje između prodavnice i zgrade ili drugog mesta van te lokacije za koji važi Plan.
13. Ministarstvo sa podzakonskim aktom određuje kriterijume za skladište za eksploziv i kriterijume bezbednosti za skladištenje i postavljanje eksploziva .
14. Svaki držalac dozvole treba da osigura zabranu prilaska svim neovlašćenim licima eksplozivu.

Član 17

Zastita od požara

1. Svaki licencovan koja proizvodi ili je odgovoran za skladištenje eksplozivnih materijala ce uspostaviti i održavati dokumentovana politika protivpožarnu zastitu i SOP kao sledece:

1.1. pušenje je zabranjeno na 20m od skladista. ZABRANJENO PUŠENJE/NE GOLA SVETLA, znaci moraju da bude vidljiva i da se nalaze oko deponije;

1.2. trava treba da se ureze i da se održava kratko oko deponije;

1.3. plamen ili oprema koja proizvodi iskre se ne sme koristiti u precniku od 20 m od deponije. Kada su ovi uređaji neophodni za regulisanje deponije, svi eksplozivi moraju biti uklonjeni;

1.4. zabranjuje se da boje, ulja, benzin ili bilo koji drugi zapaljivi materijal skladišti sa eksplozivom. Ovlašćeni materijal za čišćenje može se koristiti za održavanje u deponiju ali treba da se ukloni kada nije u upotrebi;

1.5. prazni kontejner bilo koje vrste ne treba da budu uskladistena sa eksplozivom;

1.6. najmanje dva vatrogasna uređaja sa vodom, moraju da budu na vidljiva mesta van deponije za eksplozivna sredstva;

1.7. sva protivpožarna oprema mora biti održavana i servisirana;

1.8. treba da se postavi zastita protiv sjevanje u saglasnost sa EU standardima EN 62305;

1.9. tabela sa artiklima koje nisu dozvoljene u deponiju moraju da se nalazi na vidljivom mestu na ulazu deponije. Detalji od zabranjene artikle trebalo da bude kao sto sledi:

1.9.1. laterns, lampa sa uljem, šporet i sva oprema koja izaziva pozar;

1.9.2. sibice, ili neka druga prenosna sredstva koja napravi varnice ili plamen;

1.9.3. Pusenje duvana;

1.9.4. zapaljive tecnosti i rastvarace, osim onih dozvoljeni za oderzavanje kontenjera ili koje se nalaze u rezervoarima vozila;

1.9.5. hrana i pice;

1.9.6. radio opreme svih vrsta ukljucujuci i mobilne telefone;

1.9.7. vatreno oružje sa izuzetkom onih koje nosi stražari;

1.9.8. lekove, osim onih koje se nalaze u kutiji prve pomoći;

1.9.9. municija koja nije ovlašćena da se skladira;

1.9.10. svaki nezasticen izvor napajanje.

Član 18

Zastita od eksplodiranja eksploziva

1. Svaki držalac dozvole koji kontroliše ili radi na lokaciji sa eksplozivima treba da preduzme neophodne mere predostrožnosti i pažnje da spreči eksploziju na lokaciji.

2. Držalac dozvole obezbedi obaveštenje kojim će se upozaravati ljudi u fabrici o njihovoj podložnosti kaznama za prekršaj, te koje će biti postavljeno na vidljivo mesto tako da svako ko ulazi u fabriku može lako da vidi i pročita obaveštenje.

Član 19

Skladištenje

1. Ministarstvo će izdavati dozvole skladištima eksploziva i maloprodajnim mestima.

2. Pravni subjekat treba da ispunjava uslove iz člana 16. ovog zakona.

3. Svako lice koje skladišti eksploziv, uključujući držanje, prevoz do lokacije ili testiranje eksploziva koji je povezan sa skladištenjem, treba da preduzme odgovarajuće mere:

3.1. da spreči neplanirani požar ili eksploziju;

3.2. da ograniči stepen požara ili eksplozije uključujući mere za sprečavanje širenja požara i komunikaciju eksplozija sa jednog mesta na drugo

3.3. da zaštiti lica od dejstva požara ili eksplozije.

4. Pravna lica treba da obavesti sve osobe uključene u bilo kakvu aktivnost sa eksplozivima o bezbednosnim merama predatim u svojim opštim dokumentima, i u svom planu mera, i da obezbedi da prođu obuku o delovanju u slučaju nesreća i drugih vanrednih situacija.

5. Svaka osoba koja skladišti eksploziv treba da na mestu obezbedi da se održi spoljna i unutrašnja udaljenost za razdvajanje između eksploziva i skladišta i zgrade ili drugog mesta koje je van te lokacije. Postavljanje eksploziva i kriteriumi udaljenosti za skladištenje opredelice Ministarstvo sa podzakonskim aktom uskladu sa članom 28 ovog zakona.

6. Zgrade za proizvodnju i skladištenje treba da budu opremljene tako da obezbede zaštitu ljudi, imovine i životne sredine.

7. Eksplozivi se smeštaju u fiskne ili pokretne objekte namenjene za skladištenje.
8. Zgrade za proizvodnju i skladištenje treba da budu osigurane od neovlašćenog pristupa.
9. Ministarstvo određuje podzakonskim aktima utvrđuje kriterijume za objekte za proizvodnju i skladištenje i kriterijume za lokacije za utovar i istovar eksploziva.
10. Prodavnice za maloprodaju vatrometa treba da ispunjavaju posebne tehničke i bezbednosne kriterijume, koja se predviđaju prema Zakonu o Žastiti od Požara.

Član 20 **Dizajn skladišta**

Svi držaoci objekata za skladištenje eksploziva treba da preduzmu mere predostrožnosti da spreče pristup eksplozivu ili vatrometa od strane neovlašćenih lica.

Član 21 **Oblasti opasne po eksploziju i udaljenosti za razdvajanje - bezbednost**

Udaljenosti za razdvajanje u gradnji skladista zasnivaju se prema klasifikacij opasnosti i količini eksploziva u skladiste. Kriterijumi udaljenosti razdvajanja i razmake za skladistenje su navedeni u uputstvima za bezbednost eksploziva ili uputstvima za bezbednost petardi.

Član 22 **Neovlašćeni pristup**

1. Zgrade za proizvodnju i skladištenje treba da budu osigurane od neovlašćenog pristupa.
2. Nijedno lice ne sme da bez odobrenja držaoca dozvole uđe:
 - 2.1. u bilo koje skladiste ili na lokaciju;
 - 2.2. u bilo koju zgradu ili lokaciju koja se koristi za proizvodnju eksploziva ili vatrometa;
 - 2.3. u bilo koju lokaciju sa jasno obeleženim granicama u kojoj se skladišti ili proizvodi eksploziv ili vatromet.
3. Licu koju poseduje vatrenog oružja ne sme biti dozvoljeno da uđe u skladište.
4. Stav 2 ovog clana se ne treba aplikovati eksploziva koji su pod kontrolu ministarstva.

5. Ovlašćenje može se izdati samo inspektorima za eksplozive iz Ministarstva.

Član 23

Ukoliko lice ulazi nezakonito ili u poseduje vatrenog oružja u licenciranim lokacijama za eksploziv ili vatromet inspektor davalac obezbedjenja držalac licence moraju odmah obavestiti policiju.

Član 24

Rukovanje i korišćenje eksploziva opšte

1. Pre nego što poslodavac dozvoli radniku da rukuje eksplozivom ili ga koristi poslodavac mora da obezbedi, da je ta osoba odgovarajuća osoba.
2. Osoba koja vrši određenu radnju koja uključuje eksploziv mora da preduzme neophodne mere predostrožnosti i pažnje da izbegne ugrožavanje bezbednosti zdravlja ili imovine.
3. Pravna lica mogu da koriste eksplozive samo u mestima i samo u namenu doznačenu u dozvoli za upotrebu eksploziva.
4. Upotreba eksploziva u bilo koju lokaciju treba da se izvrši samo sa dozvolom iz Ministarstva. Mere implementirane od Ministarstva će se regulirati sa podzakonskim aktom.
5. Izuzetno od stava 3 ovog člana, u specijalnim slučajevima Ministarstvo može da odluči drukčije.
6. Eksplozivi ili vatromet mogu biti uništavani samo na mestima gde je dozvoljeno uništenje u NKE koja ne prelazi pedeset (50) kilograma u skladu sa uputstvima proizvođača.
7. Eksplozivi ili vatrometa se uništavaju samo od strane stručno kvalifikovanog osoblja, nakon dobijanja saglasnosti od Ministarstva.
8. Neiskorišćeni eksplozivi koji su doneti iz skladišta na mesto gde se odvija eksplozija neće se računati u skladište već će biti uništeni na dozvoljenom mestu eksplozije.
9. Mesta za utovar i istovar eksploziva van objekata proizvođača ili dobavljača utvrđuje Ministarstvo u dogovoru sa opštinom.
10. Pravni subjekti treba da ispunjavaju uslove iz člana 16, stavova 1 do 8 ovog zakona.
11. Nepridržavanje sa ovim delom može biti osnova za suspenziju ili poništenje ovlašćenja držaoca dozvole.

Član 25

Rukovanje i korišćenje

Lice ne sme da pripremi eksploziv ili vatromet za korišćenje, rukovodi ili da koristi eksploziv ili vatromet, osim na način propisan ovim zakonom.

Član 26

Prevoz eksploziva - bezbednost

Eksplozive treba da se prevoze samo u saglasnost sa sporazumima iz stava 2 člana 1 ovog zakon.

Član 27

Odlaganje i uništenje

1. Svaka osoba koja odlaže eksploziv ili vatromet dekontaminira predmete kontaminirane eksplozivom treba da osigura, do najbolje moguće mere, bezbedno rapsolaganja ili dekontaminaciju.

2. Korišćenje jednog od četiri metoda, sagorevanje, detonacija, razmontiranje ili razblaživanje rastvorom ili hemijsko uništenje zavisiće od prirode eksploziva i opasnosti koju predstavlja, i vrste i lokacije mesta za odlaganje. Ukopavanje i bacanje otpada u moru nisu pogodni metodi za odlaganje eksploziva ili vatromet.

Član 28

Dodatne mere bezbednosti

1. Ministarstvo će u podzakonskim aktom utvrditi sledeće mere bezbednosti i dalje će se zvati Smernice za bezbednost eksploziva MBE respektivno Smernice za bezbednost petardi SBP.

1.1. uputstvo za bezbednost eksploziva sadrži bezbednost za:

1.1.1. sprečavanje požara;

1.1.2. sprečavanje eksplozije;

1.1.3. bezbednost proizvodnje;

1.1.4. bezbednost opasne oblasti zbog eksplozije ili udaljenosti za razdvajanje;

1.1.5. pristup eksplozivima;

1.1.6. udaljavanje lica koja neovlašćeno ulaze;

- 1.1.7. tretiranje i rukovanje eksplozivima;
 - 1.1.8. prevoz eksploziva;
 - 1.1.9. odbacivanje i uništenje.
- 1.2. uputstvo za bezbednost vatrometa sadrži:
- 1.2.1. bezbednost prevencija požara;
 - 1.2.2. bezbedno sprečavanje eksplozije;
 - 1.2.3. bezbedna proizvodnja;
 - 1.2.4. bezbednost opasne oblasti zbog eksplozije ili udaljenosti za razdvajanje;
 - 1.2.5. pristup vatrometima;
 - 1.2.6. udaljavaje lica koja neovlašćeno ulaze bez dozvole;
 - 1.2.7. rukovanje i upotrebu vatrometa;
 - 1.2.8. prevoz vatrometa;
 - 1.2.9. odbacivanje i uništenje.

POGLAVLJE VIII LICENCE I DOZVOLE

Član 29 Opšte specifikacije

1. Opštu licencu izdaje Ministarstvo na zahtev aplikanta.
2. Opšta licenca se izdaje pravnim licima koja podnose prijavu za sledeće oblasti:
 - 2.1. licenca za proizvodnju eksploziva i vatrometa;
 - 2.2. licenca za uvoz, izvoz i prenos eksploziva i vatrometa;
 - 2.3. licenca za korišćenje eksploziva i vatrometa.
3. Dole navedene dozvole se mogu izdati pravnim licima ako pliciraju za:
 - 3.1. dozvola za uvoz, izvoz, tranzit ili prenos eksploziva i vatrometa;
 - 3.2. dozvola za prodaju eksploziva i vatrometa za maloprodajne;

- 3.3. dozvola za skladištenje;
 - 3.4. dozvola za uništavanje;
 - 3.5. dozvola za proizvodnju;
 - 3.6. dozvola za priređivanje vatrometa;
 - 3.7. pozvola za proizvodni objekat;
 - 3.8. dozvola za upotrebu (dozvola za miniranje)
4. Opšti kriterijumi za pravno lice koje podnosi zahtev za dozvole iz stava 1. ovog člana su.
5. Zahtevu iz stava 1. ovog člana treba da priložiti sledeća dokumenta:
- 5.1. poslovni sertifikat;
 - 5.2. sudska potvrda da pravno lice nije zabranjeno ili ukinuto konačnom sudskom odlukom nadležnog suda;
 - 5.3. bankarska garancija na pet (5) godina u iznosu od deset hiljade (10.000) €.
6. Ministarstvo će odgovoriti na zahtev za izdavanje licence u roku od trideset (30) dana.
7. Ministarstvo će odgovoriti na zahtev za izdavanje dozvole u roku od petnaest (15) dana.
8. Žalba je moguća u skladu sa Zakonom o upravnom postupku i drugim relevantnim zakonima.
9. Licence važe na period od pet (5) godina.

Član 30 **Strana pravna lica**

Pravna lica iz stranih zemalja mogu da podnesu zahtev za licencu u Republici Kosovo pod uslovom da ispunjavaju iste kriterijume kao i nacionalni podnosioci zahteva u skladu sa ovim Zakonom i drugim relevantnim zakonima u snazi.

Član 31 **Licenca i dozvola za proizvodnju**

1. Pravno lice može početi sa proizvodnjom eksploziva ili vatrometa nakon što mu je Ministarstvo izdalo licencu i dozvolu za proizvodnju eksploziva i vatrometa.

2. Licenca za proizvodnju eksploziva ili vatrometa važi pet (5) godina od datuma izdavanja, ograničena je vremenskim okvirom i podložna je drugim ograničenjima u cilju osiguravanja zaštite zdravlja i života ljudi, zaštite imovine i životne sredine.

3. Uz zahtev za izdavanje licence za proizvodnju eksploziva ili vatrometa, kao što je opisano u stav 1. ovog člana prilažu se:

3.1. podaci o vrsti eksploziva ili vatrometa koji se planiraju proizvoditi;

3.2. podaci o procesu i tehnologiji proizvodnje;

3.3. sertifikat ovlašćenih ili kvalifikovanih lica;

4. Pre početka proizvodnje pojedinačnog proizvoda, npr. eksploziva ili vatrometa, pravno lice sa licencom za proizvodnju mora zatražiti dozvolu za proizvodnju eksploziva ili vatrometa.

5. Zahtev iz stava 4 ovog člana će sadržati sledeće:

5.1. kopiju licence za proizvodnju;

5.2. dozvolu za bezbedno skladištenje;

5.3. dozvolu za proizvodni objekat;

5.4. plan za hitne situacije;

5.5. bezbednosni plan lokacije.

6. U okviru izdate licence za proizvodnju, proizvedeni eksploziv se ispituje nakon šest (6) meseci u prvoj godini, a nakon toga svakih dvanaest (12) meseci.

7. Stavovi 1 i 4 ovog člana se ne primenjuju na:

7.1. proizvodnju eksploziva u svrhu laboratorijskih analiza, ispitivanja, pokazivanja ili eksperimenata gde ukupna količina eksploziva koji se proizvodi ne prelazi u bilo kojem momentu više od sto (100) grama;

7.2. pravljenje ili uništavanje municije za mala naoružanja ili pripremu patrona za korišćenje sa vatrenim oružjem koje se koristi na obeležavanjima istorijskih događaja, gde ukupna količina korišćenih kapisli i punjenja u bilo kom momentu ne prelazi dva (2) kilograma i u ovu svrhu količina punjenja uključuje i punjenje uklonjeno iz patrona;

7.3. pravljenje punjenja kratkog dometa u vezi sa njegovim korišćenjem;

7.4. pripremu, sastavljanje, rastavljanje i spajanje vatrometa na mestu gde se planira korišćenje;

7.5. pripremu, sastavljanje i spajanje vatrometa u količini ne većoj od deset (10) kilograma u bilo kom momentu na lokaciji za koju pravno lice koje licencu za skladištenje eksploziva u svrhu organizovanja vatrometa koje ce se koristiti od odgovornog lica pravnog lica ;

7.6. pripremu, sastavljanje i spajanje eksploziva naručenog za korišćenje za pozorišne, televizijske ili kinematografske efekte;

7.7. prerađivanje eksploziva za dobijanje farmaceutskog proizvoda koji sam po sebi nije eksploziv;

7.8. mešanje amonijum nitrata sa gorivom ili mešanje amonijum nitrata sa drugom supstancom u rudniku ili kamenolomu za proizvodnju eksploziva koji nije osetljiv na kapislu;

7.9. korišćenje desenzitivnog eksploziva u proizvodnji proizvoda koji nisu sami po sebi eksplozivi;

7.10. proizvodnju eksploziva od strane podružnice koja je u potpunosti u vlasništvu druge kompanije na toj lokaciji gde ta kompanija ima licencu za proizvodnju eksploziva i gde je proizvodnja od strane podružnice u saglasnosti sa uslovima korišćenja te licence.

8. Dozvola za proizvodnju eksploziva i vatrometa važi dvanaest (12) meseci.

Član 32

Licenca i dozvola za uvoz, izvoz, tranzit i prenošenje eksploziva ili vatrometa

1. Eksploziv ili vatromet može se staviti u promet ako se ispune pravila iz člana 13, stav 2 ovog zakona.

2. Osim pravila iz člana 13, stav 1 i 2 za stavljanje u promet eksploziva i vatrometa sledeće pravila treba se ispuniti:

2.1. CE oznaka treba se prikačiti na eksploziv i paket:

2.1.1. trajne je prirode tako da ostaje vidljiva, lako čitljiva i neizbrisiva za vreme normalnog transporta ili skladištenja;

2.1.2. prikačena je ili na sam eksploziv ili, ako to nije izvodljivo, na identifikacionu ploču koja je pričvršćena na eksploziv i koja je napravljena tako da je njegova ponovna upotreba nemoguća;

2.1.3. u slučaju gde nijedno od gore navedenog nije izvodljivo, oznaka se stavlja na pakovanje eksploziva; i

3. Uz zahtev za izdavanje licence za uvoz, izvoz, tranzit ili prenošenje eksploziva ili vatrometa, prilaže se sledeće:

3.1. sertifikat biznisa;

3.2. ADR sertifikat.

4. Pre uvoženja, izvoženja, tranzita ili prenošenja određenog proizvoda, npr. eksploziva ili vatrometa, pravno lice licencirano za uvoz, izvoz, tranzit ili prenošenje mora da zatraži dozvolu za uvoz, izvoz, tranzit ili prenošenje eksploziva ili vatrometa.

5. Zahtev iz stava 3 ovog clana treba sadržati sledeće:

5.1. ime i adresu pravnog lica i odgovornog lica;

5.2. ime eksploziva i identifikacioni broj UN broj;

5.3. ime i adresa proizvođača;

5.4. ime i adresu dobavljača ili dostavljača eksploziva i ime i adresa kupca ili primaoca eksploziva;

5.5. ime i adresu vozača vozila, vrstu vozila i registarski broj vozila;

5.6. količinu eksploziva;

5.7. tabelu sa bezbednosnim podacima;

5.8. identifikacione informacije za eksploziva ili vatrometa;

5.9. datum i vreme uvoza, izvoza ili tranzita;

5.10. vreme i mesto očekivanog zaustavljanja;

5.11. ulazne i izlazne granične i maršutu transporta ako je primenljivo;

5.12. cilj prenošenje ako je primenljivo.

6. Zahtev iz stava 5 ovog clana treba da sadrži sledeće dokumente:

6.1. kopiju licence za uvoz, izvoz, tranzit ili prenošenje;

6.2. licencu za uvoz ili transport zemlje u koju se eksploziv izvozi ili kroz koju se vrši tranzit;

6.3. sertifikat krajnjeg korisnika.

7. Dokaz o adekvatnim uslovima za transport u skladu sa međunarodnim normama će biti zatražen..
8. Ministarstvo određuje posebne bezbednosne mere za uvoz, izvoz ili tranzit kroz teritoriju Republika Kosovo.
9. Odgovorno lice pravnog lica koja prevoze eksploziv ili vatromet su dužna da imaju dozvolu za uvoz, izvoz, tranzit ili prenos i da je pokažu kosovskoj policiji na njihov zahtev.
10. Izvoz eksploziva nadgleda se od Ministarstvo u skladu sa relevantnim zakonima koje su na snagu.
11. Dozvola za izvoz, uvoz, tranzit li prenos važi na period od trideset (30) dana za pregovaranje i sklapanje ugovora i može se koristiti samo jedan dan na dan kada se artikal prevozi.
12. U slučaju opasnosti za javnu bezbednost, i u cilju sprečavanja nezakonitog korišćenja eksploziva, Ministarstvo može ograničiti ili zabraniti uvoz, izvoz, tranzit ili prenos eksploziva.
13. Ministarstvo takođe može privremeno ograničiti ili zabraniti prenos eksploziva ili vatrometa na celoj ili delu teritorije Kosova u svrhu zaštite javne bezbednosti.

Član 33

Licenca and dozvola za korišćenje eksploziva i vatrometa

1. Pravno lice može koristiti eksplozive ili vatromete, ako mu izdata dozvola za korišćenje eksploziva i vatrometa od strane Ministarstva .
2. Dozvola za korišćenje eksploziva ili vatrometa važi pet (5) godina od datuma izdavanja, ograničenog je vremenskog trajanja i podložna je drugim ograničenjima kako bi se osigurala zaštita zdravlja i života ljudi, zaštita imovine i životnog okruženja.
3. Uz zahtev za izdavanje dozvole za korišćenje eksploziva ili vatrometa, priložiće se:
 - 3.1. podaci o vrsti eksploziva ili vatrometa koji se planiraju koristiti;
 - 3.2. podaci o procesu i tehnologiji korišćenja;
 - 3.3. sertifikat ovlašćenih ili kvalifikovanih osoba.
4. Pre korišćenja pojedinačnog proizvoda, npr. eksploziva ili vatrometa, licencirano pravno lice za proizvodnju treba da zatraži dozvolu za korišćenje eksploziva i kategorije 4 ili T2.

5. Zahtev iz stava 4 ovog člana će sadržati sledeće:
 - 5.1. kopija dozvole za bezbedno skladištenje;
 - 5.2. plan za hitne situacije;
 - 5.3. bezbednosni plan lokacije.
6. Dozvola za korišćenje eksploziva važi na ograničeni vremenski period (vreme potrebno za proces).
7. Dozvola za organizovanje vatrometa 2 i 3 kategorije se može izdati fizičkom licu, na njegov zahtev, od strane policijske stanice.
8. Zahtev iz stava 7 ovog člana mora da sadrži mapu lokacije
9. Lokalna policija će odlučiti po zahtevu u roku od osam (8) dana.
10. Dozvole za priređivanje vatrometa kategorije 4, T1 i T2 se može izdati registrovanom pravnom licu na njegov zahtev od strane Ministarstva.
11. Zahtev iz stava 10 ovog člana mora sadržati Mapu lokacije.
12. Ministarstvo će odlučiti po zahtevu u roku od osam (8) dana.
13. Dozvola važi jedan dan ili onoliko dana koliko odobri Ministarstvo.
14. Ministarstvo ima pravo da javnim oglasom zabrani korišćenje i prodaju vatrometa kategorije 2, 3 i 4 kada je to neophodno tokom klimatske suše i kada je rizik od požara prevelik.

Član 34

Izdavanje dozvola za prodaju eksploziva ili vatrometa

1. Dozvola za prodaju eksploziva ili vatrometa može izdati Ministarstvo na zahtev:
 - 1.1. za prodaju eksploziva pravnog lica i između pravnih lica samo u posebnim prilikama;
 - 1.2. za prodaju vatrometa u prodavnice.
2. Zahtev iz stava 1 ovog člana treba da sadrži sledeće:
 - 2.1. kopija poslovnog sertifikata;
 - 2.2. sudska potvrda da pravno lice nije zabranjeno ili ukinuto konačnom sudskom odlukom nadležnog suda;

- 2.3. kopja dozvole za skladištenje;
 - 2.4. kopja sertifikata kvalifikovane osobe spored člana 8 ovog zakona;
 - 2.5. plan za hitne situacije;
 - 2.6. bezbednosni plan lokacije.
3. Ministarstvo će odlučiti u roku od najviše trideset (30) dana o vezi dozvolu za prodaju eksploziva ili vatrometa.
4. Pravo na žalbu je primenljivo u skladu sa Zakonom o upravnom postupku.
4. Dozvola za prodaj eksplozivoa važi pet (5) godina.

Član 35 **Izdavanje dozvole za skladištenje**

1. Pravno lice treba skladiti eksplozive ili vatromet ako ima dozvolu za bezbedno skladištenje i ako se ne pridržava uslova te dozvole.
2. Izuzeci is stava 1. ovog člana su:
- 2.1. crni barut do pet (5) kg konvencionalni barut;
 - 2.2. vatrometi kategorije 2 i 3 ne više od jedan (1) kg.
3. Dozvola se može izdati pravnom licu na osnovu zahteva.
4. Zahtev od stava 3 ovog člana mora sadržati sledeće:
- 4.1. kopija relevantne dozvole za trgovinu, proizvodnju ili korišćenje eksploziva ili vatrometa;
 - 4.2. projektni plan u skladu sa članu 19, 20 and 21 ovog zakona;
 - 4.3. izvod iz katastarskog plana lokalne opštine (1:25.000);
 - 4.4. detaljna skica skladištenog prostora u razmeri 1:1000;
 - 4.5. predložena vrsta eksploziva UN grupa opasnosti i NKE;
 - 4.6. procena rizika.
5. Ministarstvo će doneti odluku u roku od trideset (30) dana od podnošenja zahteva.
5. Dozvola za skladištenje važi pet (5) godina.

Član 36

Dozvola za uništavanje

1. Uništavanje treba se vršiti u skladu sa procedurama opisanim u članovima 24 i 27 ovog zakona.
2. Dozvola za uništavanje ne važi za postupke koji se sprovode u određenim licenciranim lokacijama za eksplozije gde se ostaci eksploziva uništavaju nakon što su napustili skladište.
3. Dozvola za uništavanje se na zahtev može dodeliti licenciranom pravnom licu za proizvodnju ili korišćenje eksploziva, ili pravnom licu koje ima dozvolu za trgovinu eksplozivom.
4. Zahtev iz stava 3 ovog člana treba sadržati sledeće:
 - 4.1. kopiju relevantne licence ili dozvole;
 - 4.2. lokaciju gde će se vršiti uništavanje;
 - 4.3. predloženi postupak uništavanja.
5. Ministarstvo će doneti odluku u roku od trideset (30) dana od podnošenja zahteva.
6. Dozvola za uništavanje važi jedan dan ili onoliko dana koliko je odobrilo Ministarstvo.

Član 37

Dozvola za proizvodne objekte za eksplozive i vatromet

1. Dozvola se može izdati pravnom licu na osnovu zahteva.
2. Zahtev iz stava 1. ovog člana mora sadržati sledeće:
 - 2.1. kopija dozvole za proizvodnju ili korišćenje eksploziva ili vatrometa;
 - 2.2. projektni plan u skladu sa člana 19, 20 i 21 ovog zakona;
 - 2.3. izvod iz katastarskog plana lokalne opštine (1:25.000);
 - 2.4. detaljna skica skladištenog prostora u razmeri 1:1000;
 - 2.5. predložena vrsta eksploziva UN grupa opasnosti i NKE;
 - 2.6. procena rizika;
 - 2.7. instaliranje elektricnog bezbednosnog sistema u skladu sa evropskim standardima.

3. Ministarstvo će doneti odluku u roku od trideset (30) dana od podnošenja zahteva.
4. Dozvola za skladištenje važi pet (5) godina

POGLAVLJE IX IZMENA I ODUZIMANJE LICENCE I DOZVOLE

Član 38 O izmenama licenci i dozvola

1. Ministarstvo može izmeniti licencu ili dozvolu:
 - 1.1. kada se promeni daljina razdvajanja prema članu 21 ovog zakona;
 - 1.2. kad izmena je neophodna radi osiguravanja bezbednosti;
 - 1.3. kad izmena je u vezi sa podacima vlasnikom licence.
2. Licenca ili dozvola se mogu izmeniti od strane Ministarstva bez saglasnosti vlasnika licence.
3. Vlasnik licence može zahtevati od Ministarstva izmenu licence ili dozvole najmanje petnaest (15) dana pre nego što vlasnik licence ili dozvole želi izmene ili da bude efikasna licenca
4. Ministarstvo može izmeniti licencu ili dozvolu samo ako je Ministarstvo ubeđeno da je izmena poželjna u interesu efikasnog upravljanja ovim zakonom, u slučaju licencirani obavestava pismeno u vezi sa rešenjem o promenama.
5. Ako Ministarstvo odluči da ne izmeni licencu ili dozvolu, Ministarstvo mora u najkraćem roku dati vlasniku licence pismeno obaveštenje navodeći:
 - 5.1. odluku;
 - 5.2. obrazloženje odluke;
 - 5.3. pravo vlasnika licence na žalbu u saglasnost sa Zakonom o upravnom postupku.

Član 39

Oduzimanje licence ili dozvole

1. Ministarstvo će oduzeti izdatu licencu ili dozvolu:

1.1. kada je došlo do promene na lokaciji ili ako mesto na kojem se eksploziv proizvodi ili skladišti tako da nije više pogodno za proizvodnju ili skladištenje eksploziva ili vatrometa;

1.2. ako Ministarstvo dođe do mišljenja na osnovu dobijenih informacija nakon izdavanja licence ili dozvole da vlasnik licence da nije odgovarajuća osoba za takvu vrste licence ili dozvole; ili

1.3. sporazumom sa vlasnikom licence ili odgovornom osobom;

1.4. ako se vlasnik licence više ne pridržava kriterijuma određenih ovim zakonom;

1.5. ako se vlasnik licence ne bavi aktivnošću proizvodnje eksploziva godinu dana od izdavanja licence za proizvodnju eksploziva, ili prekine svoju aktivnost na više od dve (2) godine.

2. Lice čija se licenca oduzme treba da osigura da su svi eksplozivi uklonjeni sa lokacije u roku od dvadeset (20) dana nakon oduzimanja licence:

3. Licenca se vraća Ministarstvu u roku od trideset (30) dana od stupanja na snagu odluke o oduzimanju.

4. Svu evidenciju koja se čuva na osnovu odredaba ovog zakona vlasnik licence šalje Ministarstvu, ne kasnije od osam (8) dana od kada odluka o oduzimanju postane konačna.

5. U slučaju oduzimanja licence, zaplena će se izvršiti u skladu sa Krivičnim zakonom, ako pravno lice ne bude sarađivalo sa nadležnim organom.

POGLAVLJE X

EVIDENTIRANJE I ČUVANJE PODATAKA

Član 40

Čuvanje podataka

1. Ministarstvo treba voditi registar koji sadrži:

1.1. ime i adresa vlasnika licence i odgovornog lica;

1.2. adresu lokacije gde se eksploziv proizvodi, skladišti ili koristi;

- 1.3. vrstu opasnosti i maksimalnu količinu eksploziva ili vatrometa koja se može odjednom skladištiti;
 - 1.4. prirodu posla vlasnika licence i namerevanog korišćenja eksploziva ili vatrometa;
 - 1.5. vrstu eksploziva ili vatrometa koji se proizvodi ili skladišti;
 - 1.6. plan u odgovarajućoj razmeri koji pokazuje udaljenost razdvajanja ili stanje oko prodavnice ili objekta gde se proizvodi eksploziv ili vatromet;
 - 1.7. mapu u odgovarajućoj razmeri koja pokazuje lokaciju bilo koje prodavnice;
 - 1.8. vrstu prodavnice uključujući i materijal od kojeg je sagrađena.
2. Vlasnik licence za proizvodnju eksploziva ili vatrometa je obavezan da obavesti Ministarstvo za svaki početak prekida procesa proizvodnje, trgovine ili korišćenja eksploziva ili vatrometa.
3. Vlasnici licence su obavezni da obaveste Ministarstvo o svakoj promeni u procesu proizvodnje, trgovine ili korišćenja eksploziva ili vatrometa.
4. Ministarstvo u svrhu posedovanja podataka čuva:
- 4.1. evidenciju za dozvole izdate za proizvodnju, trgovinu, uvoz, izvoz, tranzit, prenos, skladištenje i korišćenje;
 - 4.2. evidenciju za oduzete dozvole za proizvodnju, trgovinu, uvoz, izvoz, tranzit, prenos, skladištenje i korišćenje;
 - 4.3. evidenciju za uzete uzorke eksploziva;
 - 4.4. evidenciju o eksplozivima sa uputstvima za korišćenje za koje je Ministarstvo dala dozvolu;
 - 4.5. evidenciju o izdatim dozvolama.
5. Ministarstvo opredelice sa pod zakonskim aktom način, formu i sadržinu držanje evidencije.

Član 41

Podaci o proizvodnji, trgovini, prodaji i korišćenju

1. Bilo koji vlasnik licence koji nabavlja ili čuva eksploziv ili vatromet mora uspostaviti i održavati ažurirane podatke koji se čuvaju na bezbednom mestu na period od dvadeset (20) godine od datuma poslednjeg unosa.

2. Bilo koji vlasnik licence koji proizvođač eksploziva ili vatrometa čuva evidenciju o vrstama i količini proizvedenog, prodatog i uništenog eksploziva ili vatrometa. Podaci o proizvodstvu čuvaju se najmanje trideset (30) godina.
3. Bilo koji vlasnik licence koji se bavi prodajom, uvozom, izvozom, tranzitom, prenosom i korišćenjem eksploziva ili vatrometa mora neophodno čuvati evidenciju za vrstu i količinu nabavljenog, prodatog, uništenog i vraćenog eksploziva ili vatrometa.
4. Načini čuvanja evidencije, format i sadržaj podataka su propisanim propratnim zakonskim aktom Ministarstva.
5. Ministarstvo može izvršiti inspekciju dokumentacije ili stvari, fotografisati ili uzeti izvode iz dokumentacije ili stvari ako su oni relevantni za istragu.
6. Za svaku vrstu eksploziva ili vatrometa vlasnik licence treba da čuva:
 - 6.1. izjavu o prilagodljivosti;
 - 6.2. tehničke specifikacije;
 - 6.3. uputstva za korišćenje, deponovanje ili uništavanje;
 - 6.4. oznake o klasi eksplozivno-pirotehničkih proizvoda;
 - 6.5. oznake bezbednosnih podataka.

Član 42

Prijavljivanje gubitka eksploziva

1. Bilo koji vlasnik licence koji nabavlja, čuva, puni, prazni ili prevozi eksploziv ili vatromet mora osigurati da je gubitak bilo kojeg eksploziva ili vatrometa prijavljen ministarstvu i policiju Kosova:
 - 1.1. datum i vreme otkrivanja gubitka;
 - 1.2. mesto na kojem je otkriven gubitak;
 - 1.3. opis svake vrste eksploziva ili vatrometa koji je izgubljen;
 - 1.4. za svaku izgubljenu vrstu eksploziva ili vatrometa, broj izgubljenih artikala, ili ukupna totalna nominalna masa .

POGLAVLJE XI INCIDENTI I NESREĆE

Član 43 Prijavljivanje incidenata

Vlasnik licence čiji je eksploziv ili vatromet uključen u incident sa eksplozivom ili vatrometom mora odmah dostaviti Ministarstvu i policiji verbalno obaveštenje prosledjeno sa pismeni o incidentu i bilo kakvom gubitku života, ljudskim povredama ili oštećenjima imovine izazvanih incidentom.

Član 44 Istraživanje eksplozivnih nesreća

1. Inspektor mora istražiti incident sa eksplozivom ili vatrometom u bliskoj saradnji sa kosovskom policijom i NKRM inspektorom u slučaju incidenta sa eksplozivom na lokaciji rudnika.
2. Vlasnik licence mora osigurati da mesto incidenta nije ometano sve dok se ne sakupe svi relevantni detalji o incidentu:
 - 2.1. mesto se mora fotografisati;
 - 2.2. odgovarajuće mere ne preduzmu koje dozvoljavaju pripremu tačnog plana lokacije;
 - 2.3. sastavi se spisak svedoka incidenta.
3. Istraživanje nesreća i incidenata izazvanih eksplozivima regulisaće se podzakonskim aktom ministarstva.

POGLAVLJE XII POSEBNE PROCEDURE

Član 45 Procena rizika

1. Svako pravno lice koje ima kontrolu nad lokacijom sa eksplozivom ili nad organizovanjem vatrometa mora sprovesti procenu rizika.

2. Ministarstvo može dati pismeno obaveštenje tražeći od nadležne osobe ili lica koje radi na lokaciji da preduzme korake koji su razumno neophodni za sprečavanje, uklanjanje ili minimiliziranje opasnosti.

3. Obaveštenje iz stava 2. ovog clana mora navesti sledeće:

3.1. situaciju za koju inspektor da izaziva opasnost;

3.2. razloge za rizik.

4. Ministarstvo će odrediti podzakonskim aktom način procenu rizika .

Član 46 **Procedure u hitnim slučajevima**

1. Svaki operater lokacije mora pripremiti hitni lokacijski plan.

2. Plan hitnim slučajevima se ažurira svake godine.

3. Plan hitnim slučajevima se testira svake godine;

4. Lokalne vlasti su odgovorni za prisutnost službama za hitne situacije za testiranje iz stava 3. ovog clana.

Clan 47 **Zaštita vazdušnog prostora**

1. Ministarstvo i NKMR će osigurati koordinaciju sa nadležnim telom za bezbednost avijacije za svaki određeni slučaj civilnog korišćenja eksploziva.

2. Određene procedure potrebne za očuvanje bezbednosti u avijaciji će biti određene podzakonskim aktom.

POGLAVLJE XIII **KAZNENE ODREDBE**

Član 48 **Novčane kazne**

1. Ovlašćeno lice, za manji prekršaj, kažnjava se iznosom od hiljadu (1.000) do sedam hiljada (7.000)€, ako:

1.1. ne obavesti najbližu policijsku stanicu o ukradenom ili izgubljenom eksplozivu u skladu sa stavom 8. člana 16. ovog zakona;

1.2. ne dostavi evidenciju Ministarstvu u predviđenom vremenskom roku, stav 3. člana 39. ovog zakona;

1.3. ne obavesti Ministarstvo o početku prekida proizvodnje, u skladu sa stavom 2. člana 40. ovog zakona;

1.4. ne pokaže licencu na zahtev policijskog službenika, stav 8. člana 32. ovog zakona;

1.5. ne čuva evidenciju u skladu sa članom 41. ovog zakona.

2. Ovlašćeno lice će biti kažnjeno za manji prekršaj iznosom od pet hiljada (5.000) do petnaest hiljada (15.000)€, ako:

2.1. stavlja eksplozive u treg ili počne sa korišćenjem eksploziva pre nego što Ministarstvo da dozvolu i uputstva za korišćenje i unistenje u skladu sa stavom 2. člana 13. ovog zakona;

2.2. proizvodi eksplozive ili ognomet nakon isteka licence, u suprotnosti sa stavom 2. člana 31. ovog zakona;

2.3. ne poseduje podatke određenu u stavu 6. člana 41. ovog zakona;

2.4. prodaje eksploziv u suprotnosti sa stavom 2. člana 14. ovog zakona;

2.5. vrši prenos eksploziva ili ognometu u suprotnosti sa stavom 1. i 3. člana 32. ovog zakona;

2.6. upotreba eksploziva suprotno stavu 4. člana 24. ovog zakona.

3. Ovlašćeno lice biće kažnjeno za manji prekršaj iznosom od deset hiljada (10000) do trideset i pet hiljada (35000) €, ako:

3.1. ne obezbedi zaštitu života i zdravlja ljudi, imovine i životne sredine u skladu sa stavovima 1. i 2. član 16 ovog zakona;

3.2. ne garantuje fizičko i tehničko obezbeđivanje objekata za proizvodnju, trgovinu i deponovanje eksploziva u skladu sa stavom 6. člana 16. ovog zakona;

3.3. stavi u promet eksploziv ili počne sa korišćenjem eksploziva u suprotnosti sa stavom 1. člana 13. ovog zakona;

3.4. dozvoli korišćenje eksploziva nekvalifikovanom osoblju u suprotnosti sa članom 9. ovog zakona;

3.5. proizvodi eksploziv i ognomet u suprotnosti sa članom 31. stav 1. i 3. ovog zakona;

3.6. proizvodi eksploziv ili ognome u suprotnosti sa stavom 2. člana 31. ovog zakona;

3.7. koristi eksploziv u suprotnosti sa stavom 4. člana 24. ovog zakona;

3.8. izvozi eksploziv ili ognomet u suprotnosti sa stavom 1, 3. i 4. člana 32. ovog zakona;

3.9. uvozi eksploziv ili ognomet u suprotnosti sa članom 32. ovog zakona;

3.10. vrši prenos eksploziva ili ognometu u suprotnosti sa ograničenjima prema stavu 11. člana 32. ovog zakona;

3.11. ne osigurava zaštitu života i zdravlja ljudi u skladu sa stavom 5. člana 24. ovog zakona;

3.12. ne uništi neiskorišćen eksploziv prema stavu 10. člana 24. ovog zakona;

3.13. uništava eksploziv u suprotnosti sa stavom 7. člana 24. ovog zakona;

3.14. uništava eksploziv u skladu sa stavom 8. člana 24. ovog zakona;

3.15. odlaže eksploziv ili vatromet u suprotnosti sa stavom 1. člana 35. ovog zakona;

3.16. dozvoljava da se eksploziv koristi od strane nekvalifikovanog osoblja u suprotnosti sa stavom 2. člana 9. ovog zakona;

3.17. ne obavesti Ministarstvo u saglasnost sa stavom 3. člana 40. ovog zakona.

4. Zaplena eksplozivnih se naređuje kao sekundarna kazna za manje prekršaje iz podstavova 2.4. stava 2. i podstava 3.7. stava 3 ovog člana.

Član 49

1. Zaposleni u ovlašćenim telima kažnjavaju se iznosom od sto (100) do petsto (500)€ ako:

1.1. proizvode eksploziv ili ognomet u suprotnosti sa stavom 1. i 3. člana 31. ovog zakona;

1.2. prodaje eksploziv ili vatromet u suprotnosti sa stavom 2. člana 14. ovog zakona;

1.3. upotrebi eksploziv suprotno stavu 4. člana 24. ovog zakona.

2. Policijski zvaničnik u skladu sa krivičnim zakonodavstvom privremeno pleni proizvode iz podstava 1.3. stav 1. ovog člana na mestu gdje se prekršaj dogodio.

3. Zaplena eksploziva se može narediti kao sekundarna kazna za prekršaj opisan u ovom članu.

Član 50

Zaposleni u ovlašćenim telima kazniće se iznosom od sto (100)€ na mestu prekršaja ako ne prikaže licencu na zahtev policijskog službenika.

POGLAVLJE XIV PRELAZNE I KONAČNE ODREDBE

Član 51

1. Memorandum o razumevanju se može potpisati kako bi se steklo profesionalno znanje u slučajevima gde je potrebna određena ekspertiza.
2. Konkretna terminologija o eksplozivima za civilnu upotrebu prema standardima EU 13857 – 1: 2003 utvrđuje se podzakonskim aktom ministarstva.

Član 52

Sva sredstva ostvarena na osnovu ovog zakona uplatiće se u Budžet Republike Kosovo.

Član 53 Nadgledanje

Nadgledanje sprovođenja ovog zakona vrše Ministarstvo, policija, carina i ostala nadzorna i inspeksijska tela, svako u skladu sa svojim nadležnostima.

Član 54 Postojeće licence

1. Licenca ili dozvola izdata prije stupanja na snagu ovog zakona nastavljaju da važe ako:
 - 1.1. ako je važeća;
 - 1.2. nije istekao ili na drugi način validno i legalno je završena u skladu sa pojmovima i uslovima.

2. Zahtev za dobijanje licence ili dozvole koji je podnet pre stupanja na snagu ovog zakona, i isto nije završen postupak primene, treba da se dostavi i podleže odredbama ovog zakona.

3 . Licence ili dozvole u skladu sa stavom 1. i 2. određuje se šest (6) meseci od stupanja na snagu ovog zakona.

Član 55 **Prestanak važenja**

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o civilnoj upotrebi eksploziva br. 03/L-005.

Član 56 **Stupanje na snagu**

1. Ovaj zakon stupa na snagu šest (6) meseci od objavljivanja u Službenom listu Republike.

Zakon br. L-022
29. jul 2011.godine

Predsednik Skupštine Republike Kosovo

Jakup KRASNIQI